

Biotoopaanpassing ten gunste van het reewild

Reeën zijn niet gespecialiseerd in enkele voedselplanten. Dit stelt ze in staat zich aan te passen aan de veranderingen die door menselijk toedoen zijn aangebracht in ons agrarisch cultuurlandschap. Het zijn zoals men dat noemt, "cultuurvolgens". Zodoende treffen we het ree in Nederland niet alleen aan in de bossen, maar ook in venen, duinen, heidevelden en zelfs in dekkingsloze landbouwgebieden.

Het gaat dus goed met ons reewild, waarom dan nog biotoopaanpassing?

Het aanpassen van het biotoop is niet het verkrijgen van meer reewild, een kwantitatieve toename, maar juist om een kwalitatieve toename van de reewildstand te bewerkstelligen. Een toename van de stand is alleen dan verantwoord wanneer o.a. de draagkracht van het terrein dit toestaat. Met draagkracht wordt verstaan: het maximaal aantal dieren dat blijvend gebruik kan maken van een gebied, zonder dat de vegetatie negatief wordt beïnvloed.

De hoogte van de stand zal dus nauwlettend in de gaten moeten worden gehouden en zo nodig worden gereguleerd. Een te hoge stand werkt stress en migratie in de hand. Biotoopaanpassing zou dan zelfs een negatieve invloed veroorzaken op de kwaliteit van de stand en een toename van het aantal verkeersslachtoffers bewerkstelligen.

Het ree is een zogenaamde "Browser", een twijg-eter. Daar het ree een relatief kleine maaginhoud heeft, en een hoge energiebehoefte, moet het vele malen op la-vei. Het voedsel bevat een hoog eiwitgehalte en een laag percentage celwandbestanddelen.

Ongetwijfeld moeten we het ree beschouwen als een echte fijnproever. "Niet veel maar wel lekker". Dit betekent dat ze over een groter oppervlak verspreid, gevarieerd voedsel aan moeten kunnen treffen, waar het ook nog rustig moet zijn om te herkauwen en te rusten.

Hiermee hebben we de basisbestanddelen voor een reewildbiotoop aangegeven. Dekking, rust en voedsel. Biotoopaanpassing houdt dus in, zorg dragen voor voldoende dekking en juiste verspreiding daarvan. Met name bosranden dienen daarbij niet uit het oog verloren te worden.

Hiermede dragen we tevens deelwijze zorg voor rust, zodat het ree zich kan verschuilen. Toezicht op publiek en honden is strikt noodzakelijk. Het instellen van rustgebieden kan daarbij van dienst zijn. De SBNL kan middels een bebordingsovereenkomst voor de geschikte borden zorgen.

Het derde punt waar we ons op moeten concentreren is zorgdragen voor voldoende kwalitatief hoogwaardig voedsel in een zo groot mogelijke variatie.

Zowel binnen de dekking als daarbuiten, zodat op verschillende tijden van de dag en van de nacht gefourageerd kan worden.

Het voedsel bestaat voor 65 tot 80% uit loof, twijgen en knoppen. Voor het overige uit grassen, kruiden, vruchten, eikels, paddestoelen enz.

Nu we de gebruiken van het ree en haar biotoop kennen, moeten we nagaan in hoeverre het terrein, liefst het gehele gebied van de reewildbeheereenheid, daaraan tegemoet komt.

Ongetwijfeld zullen we gebreken aantreffen, welke we door een

- * aangepast bosbeheer
- * aanleg bladakkers
- * aanleg wildakkers en wildweiden
- * instellen rustgebieden
- * en door het treffen van veiligheidsvoorzieningen, zo goed als mogelijk kunnen doen opheffen.

Bosbeheer en bladakkers

Bij het beheren van bossen is het belangrijk dat we zorg dragen voor meerdere etages. Een kruidenlaag, een struiklaag en natuurlijk de boomlaag. Het realiseren van zo'n struktuurrijk bos geschiedt door middel van dunningen. Er moet licht tot op de bosbodem kunnen vallen. Daarmee stimuleren we tevens een aantrekkelijke soort zoals de braam, welke het hele jaar door voedsel en dekking biedt.

Tevens kunnen we overgaan tot de aanleg van bladakkers op in onbruik geraakte bospaden, brandgangen, open plekken of aan de randen van kapvlaktes. Ook kan men bosranden en dan vooral op entreeplaatsen in dekking brengen met eetbare struiksoorten. Daarbij denken we o.a. aan brem, acacia, hazelaar, haagbeuk, kornoelje, eik, vlier en els.

Bij de keuze van het plantsoen dient rekening gehouden te worden met de hoeveelheid licht/schaduw en de bodemgeschiktheid. Het is daarbij aan te bevelen om eens in de omgeving te kijken wat er zoal groeit.

Tevens is het van belang soorten te kiezen die na het afzetten weer uitlopen. Bladakkers dienen om de 5 tot 10 jaar teruggezet te worden om zodoende opnieuw bereikbaar voedsel te krijgen dan wel te houden. De opervlakte van de bladakker dient gefaseerd teruggezet te worden. Het dunnen van de bosranden geeft licht op de bladakker. Indien mogelijk is de aanleg van eikehakhoutbosjes aan te bevelen. Ze leveren veel twijgen en loof.

Bosverjonging dient zoveel mogelijk verspreid over het terrein plaats te vinden. Daardoor realiseren we dat dekking en voedsel gespreid worden aangeboden.

Wildakkers

Door het aanleggen van wildakkers kunnen we hoogwaardig voedsel aanbieden aan het reewild. We onderscheiden daarbij extensieve en intensieve wildakkers.

— Extensieve wildakkers worden niet ieder jaar opnieuw ingezaaid, maar de gewassen blijven b.v. 5 jaar achtereen staan.

Enkele gewassen die hiervoor in aanmerking komen zijn boheemse struikrogge, aardpeer, luzerne en lupine.

— Intensieve akkers staan minder dan 1 jaar. Enkele gewassen ten behoeve van het reewild zijn winterrogge, stoppelknol, bladkool en boekweit.

Plaatsen waar wildakkers kunnen worden aangelegd komen overeen met die van de bladakkers. *Echter schaduwrijke plaatsen en extreem natte gronden komen niet in aanmerking.*

Wildweide

De grote waarde van het gras en kruiden-aanbod ligt in het feit dat het, net als de winterrogge vrijwel het enige voedsel is dat in het zeer vroege voorjaar ter beschikking staat. Zowel bok als geit zijn gebaat bij een (vroege) aanvulling op het voedsel. De bok vanwege

het opzetten van een nieuw gewei, de geit vanwege het overdrachtig zijn.

De wildweide dient absoluut in de zon te liggen om zodoende vroeg fysiologisch actief te worden. Het wildweidemengsel, tegenwoordig kant en klaar te koop, is zodanig samengesteld dat zeer smakelijke grassen en klaversoorten zijn gekozen, die niet al te produktief zijn en kunnen groeien onder niet altijd optimale omstandigheden.

In het mengsel zitten onder meer timothee weidetype, rietzwenkgras, luzerne, witte en rode klaver. Om de wildweide direkt na aanleg aantrekkelijk te maken is een kleine hoeveelheid bladkool en bladrammenas bijgemengd.

Een wildweide gaat zo'n 4 à 5 jaar mee. Daarna is er sterk aan soortensamenstelling ingeboet. Het normale beheer bestaat uit éénmaal soms tweemaal per jaar maaien en afvoeren. Voorkomen dient te worden dat het gras in het zaad schiet en verhout. Het wild verliest dan onmiddellijk de belangstelling. Ook een jaarlijkse bemesting, zij het wel bescheiden, mag niet worden vergeten.

De oppervlakte van akker/weide dient 10 tot 20 are te zijn, waarbij de voorkeur uitgaat naar meerdere kleine dan enkele grote. Een groter oppervlak werkt een grotere concentratie van wild in de hand en de kans op schermutselingen onder het reewild wordt vergroot, de kans op overbrengen van ziektes neemt toe en de stroperij kan in de hand worden gewerkt.

Landschapselementen

Landschapselementen als houtwallen, singels, hagen en ruigten kunnen door reeën worden gebruikt als "corridor" of "steppingszone" bij hun verspreiding.

Verder kunnen de landschapselementen een belangrijke rol spelen bij de uitbreiding en instandhouding van reeënpopulaties met een versnipperd verspreidingspatroon. Een landschapstype met verschillende kleine elementen biedt daarnaast meer vestingsmogelijkheden voor reeën die er een territorium op na houden.

Het aanleggen of herstellen van een houtwal kan dus zeer waardevol zijn, afgezien van het feit dat het goede dekking en voedsel biedt.

Veiligheid

Gemiddeld 15% van het aantal reeën in Nederland wordt per jaar door het verkeer doodgereden. Daarom is men in 1960 begonnen met het plaatsen van wildspiegels. Het teruggekaatste licht blijkt namelijk voldoende te zijn om dieren ervan te weerhouden over te steken. In Duitsland is uit onderzoek een vermindering van aanrijding met wild aangetoond met 20 tot 40%. Wel is het inmiddels bekend dat op die plaatsen waar wildspiegels beschadigd, vervuild of zelfs aangereiden zijn, donkere plekken ontstaan, die door de dieren als veilig worden ervaren. Het is dus van het grootste belang dat de wildspiegels juist geplaatst worden, qua hoek, afstand van de rijbaan, afstand onderling en aan weerszijden van de rijbaan.

Na plaatsing blijft onderhoud bijzonder belangrijk. Ook mag de begroeiing, b.v. gras of kruiden, het effect van de spiegels niet verminderen.